

31.3.2014

MKA/JoS/JTa

TEM
PL 32, 00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@tem.fi
mikko.huuskonen@tem.fi; petri.lehto@tem.fi

Lausuntopyyntö TEM/1986/00.04.01/2013

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi teknologian tutkimus- ja kehittämissyhtiöstä ja siihen liittyviksi laeiksi

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa otsikossa mainitusta asiasta. Teknologiateollisuus ry esittää kunnioittavasti seuraavaa.

Fokus tki-rahoituksen vaikuttavuuteen

Esitetyn lain muutoksen taustalla on valtioneuvoston syyskuussa 2013 tekemä periaatepäätös, jolla tähdätään tutkimuslaitosten ja tutkimusrahoituksen kokonaisuudistuksen toteuttamiseen. Tavoitteena on parantaa suomalaisen tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän kykyä toimia nopeasti muuttuvissa olosuhteissa, tehostaa nykyisten resurssien käyttöä ja lisätä valtion tutkimus- ja innovaatorahoituksen vaikuttavuutta.

Teknologiateollisuus on kannattanut tutkimuslaitos- sekä korkeakoulukentän rakenteellista uudistamista, toimijoiden selkeämpää työnjakoa ja erikoistumista. Julkisten resurssien vähentyessä määrätietoinen eteneminen näiden tavoitteiden toteuttamisessa on entistä tärkeämpää.

Tutkimuslaitoskentän uudistamiseen on kytketty myös tutkimusrahoituksen uudelleen allokointia esimerkiksi uuden strategisen tutkimuksen instrumentin muodossa. Vaikka tutkimusrahoituksen uudelleen suuntaamista joiltain osin tarvitaankin, Teknologiateollisuus epäilee lisärakenteista saatavaa hyötyä. Voimavarat tulisi kohdistaa jo meneillään olevien innovaatiojärjestelmää koskevien uudistusten kunnianhimoiseen toteutukseen, esim. yliopistojen, VTT:n sekä shok-järjestelmän kehittämiseen ja kansainvälisen kilpailukyvyyn varmistamiseen.

Teknologiateollisuus näkee suurena riskinä myös sen, että valtion tutkimus- ja innovaatorahoitusta ohjataan kasvavassa määrin toimintaan, joka ei tue vientiteollisuuden ja erityisesti sen kansainvälistyvien pk-yritysten uudistumista.

Innovaatio- ja tutkimuspolitiikalla ja erityisesti yritysten tutkimus- ja kehittämistoimilla on keskeinen rooli uuden luomisessa ja Suomen tulevan kasvun rakentajina. Valtion tutkimus- ja innovaatorahoituksen käytössä ja kohdentamisessa tulisi entistä enemmän kiinnittää huomiota vaikuttavuuteen ja sen arvioinnin kehittämiseen.

Uuden yhtiön toiminnan tuettava Suomessa toimivien yritysten kilpailukykyä ja kasvua

Lausunnolla olevan esityksen mukaan Teknologian tutkimuskeskus VTT ja Mittatekniikan keskus MIKES yhdistetään, sekä VTT:stä ja MIKES:sta muodostuva uusi yksikkö yhtiöitetään. Lisäksi esityksessä ehdotetaan nykyisin MIKES:in osana ole-

van FINAS -akkreditointipalvelun uudelleensijoittamista osaksi turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesia.

Teknolgiateollisuus kannattaa VTT:n yhtiöittämistä ja esityksessä ehdotettuja organisaatio- ja lakimuutoksia.

Käytännön tasolla **Suomi tarvitsee tehokkaita toimenpiteitä, joilla tehostetaan osaamisen ja tutkimustoiminnan hyödyntämistä** uusissa ansaintamalleissa, tuotteissa ja palveluissa. Toimenpiteiden on otettava huomioon tuotannollista toimintaa, palveluliiketoimintaa, kehitystoimintaa ja näiden yhdistelmiä harjoittavien yritysten tarpeet. **Merkittävä osa uusista innovaatioista tehdään pk-yrityksissä.**

Teknolgiateollisuus arvioi, että profiloitumisesta riippuen VTT:n merkitys ja asema Suomen innovaatiojärjestelmässä ja innovaatiopolitiikan toteutuksessa voi jopa edelleen kasvaa.

Tämä edellyttää, että uuden yhtiön toiminta, mukaan lukien sen kansainvälinen toiminta, tukee vahvasti Suomessa toimivien yritysten kilpailukykyä.

Teknolgiateollisuus pitää perusteltuna, että sekä tutkimus että sen soveltaminen käytäntöön ja kaupallistaminen säilyvät uuden yhtiön perustehtävinä, ja että VTT:n strategiseen tutkimukseen kohdistetaan valtion talousarvioissa julkista rahoitusta yhtiöittämisen jälkeenkin. Teknolgiateollisuus pitää tärkeänä, että **toiminnan vaikuttavuuden toteutumista yhtiössä erityisesti kansallisesti tärkeiden alojen näkökulmasta tulee voida arvioida selvillä periaatteilla ja tähän tulee luoda selkeät ohjauskeinot.**

Huipputasoinen teknologian tutkimus ja toiminnan vaikuttavuus edellyttävät, että VTT fokusoi tutkimustoimintaansa strategisesti. Teknolgiateollisuuden mielestä **VTT:n rooli tutkimuksen soveltamisessa ja kaupallistamisessa korostuu, kun kärkiyliopistot vahvistavat profiiliaan tutkimusyliopistoina.** Teknolgiateollisuus pitää tärkeänä, että **yhteistyötä VTT:n ja yliopistojen tehokkaan työnjaon edistämiseksi ja yhteistyön vahvistamiseksi jatketaan.** Edellä mainittuja tarpeita ja odotuksia toiminnan suuntaamiselle ja vaikuttavuudelle tulisi tarkastella myös yhtiörakenteita koskevissa ratkaisuihin.

Julkista tutkimusta ja toimeksiantoihin perustuvan tilaustutkimuksen yhdistävään malliin liittyy kilpailuneutraaliteettikysymyksiä. Teknolgiateollisuus ry viittaa näiltä osin Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lausuntoon.

Kunnioitavasti

TEKNOLOGIATEOLLISUUS RY

Mervi Karikorpi

Johtaja, innovaatioympäristö ja uudistuminen